

SÄKERHETS DATABLAD

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn

Katod koppar (massiv)

Produkt nr.

-

REACH registreringsnummer

01-2119480154-42-XXXX

Andra identitetsbeteckningar

EC# 231-159-6, CAS# 7440-50-8

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen

Tråd, elektronik, rörledningar och konstruktionsmaterial.

Användningar som det avråds från

-

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Företagsuppgifter

Boliden Commercial

Box 750

SE-101 35 Stockholm

Sweden

Tel +46 8 610 15 00

Fax +46 8 31 55 45

Kontaktperson**E-mail**

info.market@boliden.com

SDS utarbetad

01-06-2015

SDS Version

1.0

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

112, 08-331231 (vardagar kl 9-17). Se avsnitt 16.

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Produkten skall ej klassificeras.

2.2 Märkningsuppgifter

Faropiktogram

-

Signalord

-

Faroangivelser

-

Skydds- angivelser	Allmänt	-
	Förebyggande	-
	Åtgärder	-
	Förvaring	-
	Avfall	-

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Innehåller

-

2.3 Andra faror

Annan märkning

-

Annat

-

VOC

-

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.1/3.2. Ämnen/Blandningar

NAMN:	koppar
IDENTIFIKATIONS NR.:	CAS-nr: 7440-50-8 EG-nr:231-159-6 REACH-no: 01-2119480154-42-XXXX
HALT:	>99,99%
CLP KLASSIFICERING:	Inte klassificerad

(*) Fullständig ordalydelse av H-fraserna finns i avsnitt 16. Arbetshygieniska gränsvärden finns i avsnitt 8 - om de är tillgängliga.

Annan information

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Koppar i massiv form är inte farlig.

Under produktion och vissa användningsområden, kan följande farliga derivat förekomma/bildas: respirabelt koppar-bärande partiklar och lösliga kopparföreningar. Med detta urval finns också potentiella risker med koppar-bärande material och kopparföreningar (kallad "koppar"), som är relevanta för produktion och användning av kopparmassiva material.

Allmänt

Kontakta läkare om obehag uppstår.

Inandning

Vid exponering för rök, fina partiklar, pulver, flytta till frisk luft, låt den drabbade ligga ner, kontakta läkare om obehag kvarstår.

Hudkontakt

Vidtag allmänna hygienåtgärder vid kontakt med materialet: tvätta med tvål och varmt vatten. Vid kontakt med smält produkt, kyl snabbt med vatten och sök omedelbart läkarvård. Försök inte att ta bort smält produkt från huden eftersom huden lätt kan rivas upp. Skärsår eller skrapsår ska behandlas omgående med noggrann rengöring av det drabbade området.

Kontakt med ögonen

Vidtag allmänna åtgärder om ögonirritation uppstår. Gnugga inte ögonen. Avlägsna eventuella kontaktlinser. Spola ögonen noggrant med vatten, var noga med att skölja under ögonlocken. Om irritation kvarstår, fortsätt spolningen i minst 15 minuter, skölj under ögonlocken upprepade gånger. Om besvär kvarstår, kontakta en läkare.

Förtäring

Inte en normal upptagsväg. Koppar är ett viktigt näringsämne och ansamlas inte i kroppen eller i näringskedjan.

Vid betydande oralt intag (flera mg Cu), skölj munnen och ge 200-300 ml vatten att dricka. Framkalla inte kräkning. Kontakta läkare om besvär kvarstår.

Brännskada

Spola med mycket vatten till smärtan upphör och fortsätt i ytterligare 30 min.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Gastrointestinala symtom är de första symptomen på höga orala intag av lösliga kopparföreningar.

Kräkningar kan förekomma.

Det mest kritiska organ för fördröjda effekter från "koppar" överskott är levern.

Näsa-lung irritation kan vara symtom som uppstår efter inandning av ångor/damm/dimma innehållande koppar.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Behandla symptomatiskt.

Information till läkare

Medtag detta säkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Materialet är inte brandfarligt. Använd brandbekämpningsåtgärder lämpliga för att omgivande material. Använd inte vatten av säkerhetsskäl eftersom vatten expanderar explosionsartat vid kontakt med smält/flytande metall.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Respirabelt damm.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Använd självförsörjande andningsapparat, helskyddsdräkt och handskar. Deponera rester från brand och förorenat släckmedel enligt gällande föreskrifter.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Koppar i fast form är inte farlig.

Under produktion och vissa användningsområden, kan följande farliga derivat förekomma/bildas: respirabelt koppar-bärande partiklar och lösliga kopparföreningar.

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Undvik dammbildning. Sörj för god ventilation. Undvik inandning av damm och rök. Använd personlig skyddsutrustning.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till miljön, jord, grundvatten och avlopp.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Samla upp utspillt ämne, undvika dammbildning. Återvinn produkten och placera i lämplig behållare för återanvändning.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 13 för hantering av avfall. Se avsnitt 7 och 8 för skyddföreskrifter.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Koppar är inte klassificerad i massiv form och inga skyddsåtgärder behövs för säker hantering.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvara massivt material på en sval, torr plats. Undvik kontakt med värme och syror.

Lagringstemperatur

Ingen data tillgänglig.

7.3 Specifik slutanvändning

Denna produkt bör endast användas för de användningar som beskrivs i punkt 1.2

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Gränsvärden

Koppar, och oorg. Föreningar (som Cu)
Nivågränsvärde (NGV): - ppm | 1 mg/m³ (totaldamm)
Nivågränsvärde (NGV): - ppm | 0,2 mg/m³ (respirabelt damm)

DNEL / PNEC

Exponeringsmönster: Människa- Långsiktiga systemiska effekter
Exponeringsväg: Oral, dermal och inandning
Beskrivning: Invärtas dos DNEL (Derived No Effect Level)
Vid användning av absorptionsfaktorer på 25% för oral, 100% för inhalation (respirabel) och 0,03% för dermal exponeringsväg.
DNEL/PNEC: 0,041 mg Cu/kg kroppsvikt/dag

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Exponeringsmönster: Människa- Kortsiktiga systemiska effekter
Exponeringsväg: Oral, dermal och inandning
Beskrivning: Invärtes dos DNEL (Derived No Effect Level)
Vid användning av absorptionsfaktorer på 25% för oral, 100% för inandning (respirabel) och 0,03% för dermal exponeringsväg.
DNEL/PNEC: 0,082 mg Cu/kg kroppsvikt/dag

Exponeringsmönster: Människa- Långsiktiga lokala effekter
Exponeringsväg: inandning
Beskrivning: Avsaknad av negativa effekter upp till 2 mg/m³, från en 28 dagars inhalationsstudie på råttor (1-2 pm Cu₂O) (från Kirkpatrick, 2010)
DNEL: 1 mg/m³

Exponeringsmönster: Människa- Kortsiktiga systemiska effekter
Exponeringsväg: inandning
Beskrivning: LOAEL 1,24 mg/L för belagda kopparflingor (Leuschner 2011) och en osäkerhetsfaktor på 65,5
LOAEL: 20 mg/m³

Exponeringsmönster: Människa- Kortsiktiga effekter- dricksvatten
Exponeringsväg: Oral
Beskrivning: NOAEL för dricksvatten
DNEL/PNEC: 4 mg/l

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Sötvatten
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration) inkluderar en standardkorrigering för biotillgänglighet
DNEL/PNEC: 7,8 µg upplöst Cu/L (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Marina vatten
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration) inkluderar en standardkorrigering för biotillgänglighet
DNEL/PNEC: 5,2 µg upplöst Cu/L (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Sediment sötvatten
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration) inkluderar en standardkorrigering för biotillgänglighet
DNEL/PNEC: 87 mg Cu/kg torrsvikt (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Sediment flodmyrningar
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration)
DNEL/PNEC: 288 mg Cu/kg torrsvikt (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Sediment marin
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration)
DNEL/PNEC: 676 mg Cu/kg torrsvikt (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: Jord
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration) inkluderar en standardkorrigering för biotillgänglighet
DNEL/PNEC: 65,5 mg Cu/kg torrsvikt (1)

Exponeringsmönster: Miljö
Exponeringsväg: STP
Beskrivning: PNEC (Predicted No Effect Concentration)
DNEL/PNEC: 230 g upplöst Cu/L

(1) Standard-PNEC-värden anges. Dessa kan förfinas om information om lokala miljön är tillgänglig (se avsnitt 12.1)

8.2 Begränsning av exponeringen

Efterlevnad av hygieniska gränsvärden bör kontrolleras regelbundet.

Generellt

lakta normal industrihygien.

Exponeringsscenarier

Om det finns bilaga till detta säkerhetsdatablad, ska de exponeringsscenarier som anges i bilagan följas.

Exponeringsgräns

Yrkesmässiga användare omfattas av arbetsmiljölagstiftningens regler om maxkoncentrationer vid exponering. Se de arbetshygieniska gränsvärdena

Tekniska åtgärder

Vidta allmän försiktighet vid användning av produkten. Undvik att inandas gas och damm.

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Hygieniska åtgärder

Vid varje paus vid användning av produkten och vid arbetets slut skall de exponerade områdena på kroppen tvättas. Tvätta alltid händer, underarmar och ansikte.

Begränsning av miljöexponering

Inga särskilda krav.

Personlig skyddsutrustning

-

Allmänt

Använda endast CE märkt skyddsutrustning.

Andningsskydd

Använd europeiska standarden EN 149 godkänd respirator om hygieniska gränsvärden överskrids (eller om hälsoeffekter kräver det) t.ex. partikelfilter P2 eller P3.

Hudskydd

Använd skyddskläder.

Handskydd

Använd lämpliga skyddshandskar vid bildning av partiklar eller damm.

Ögonskydd

Använd skyddsglasögon vid bildning av partiklar eller damm.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Form	Färg	Lukt	pH	Viskositet	Densitet (g/cm ³)
Fast	Kopparfärgad	Ingen lukt	-	-	8,78 (20°C)

Fas förändringar

Smältpunkt (°C)

1059 - 1069

Kokpunkt (°C)

Inte tillämpligt för ett fast ämne som smälter > 300 °C

Ångtryck (mm Hg)

Inte tillämpligt för ett fast ämne som smälter > 300 °C

Data om brand-och explosionsrisker

Flampunkt (°C)

Inte tillämpligt för ett oorganiskt ämne

Tändpunkt (°C)

-

Självantändningstemperatur (°C)

Inte självantändande

Explosionsgränser (Vol %)

Inte tillämpligt

Oxiderande egenskaper

Inget oxiderande ämne

Löslighet

Löslighet i vatten

Olöslig (koppar måste omvandlas till en kopparförening att bli löslig. Ett löslighetstest (OECD 105) visade en löslighet av <1 mg/L för ett kopparpulver)

n-oktanol/vatten koefficient

-

9.2 Annan information

Löslighet i fett

-

Annat

Sönderfallstemperatur: Sönderdelning och/eller smältning börjar vid 1059 °C
Explosiva egenskaper: Inte explosiv. Ämnet innehåller inte kemiska grupper förknippade med explosiva egenskaper

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Inte tillämpligt, se avsnitt 9.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil under de förhållanden som anges i avsnitt 7.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Kan reagera med peroxider, azidföreningar, klorater, jodater, acetylen, ammoniumnitrat, bromater och fosfor.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Arbete vid höga temperaturer som exempelvis gasskärning eller bågsvetsning kan generera kopparoxid

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

innehåller rök.

10.5 Oförenliga material

Starka syror, starka baser, starka oxidationsmedel och starka reduktionsmedel.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Elementet Cu sönderdelas inte men kan omvandlas till andra former (t.ex. Cu²⁺)

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Akut toxicitet

Ämne	Art	Test	Exponeringsväg	Resultat
Klassificeringskriterierna, för koppar i massiv form och kopparpulver, enligt föreskrifterna EG 1272/2008 och 67/548/EEG om akut toxicitet, inte är uppfyllda.				

Frätande/irriterande på huden

Koppar är inte irriterande för huden. Exponering för kopparrök har förknippats med missfärgning av hud och hår.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation

Koppar är inte irriterande för ögonen. Men partiklar kan ge irritation och sveda.

Luftvägs-/hudsensibilisering

Klassificeringskriterierna, för koppar i massiv form och kopparpulver, enligt föreskrifterna EG 1272/2008 och 67/548/EEG om sensibilisering, inte är uppfyllda.

Mutagenitet i könsceller

Ingen data tillgänglig.

Cancerogenitet

Klassificeringskriterierna, för koppar i massiv form och kopparpulver, enligt föreskrifterna EG 1272/2008 och 67/548/EEG om cancerogenitet, inte är uppfyllda.

Reproduktionstoxicitet

Klassificeringskriterierna, för koppar i massiv form och kopparpulver, enligt föreskrifterna EG 1272/2008 och 67/548/EEG om reproduktionstoxicitet, inte är uppfyllda.

Specifik organotoxicitet – enstaka exponering

Ingen data tillgänglig.

Specifik organotoxicitet – upprepad exponering

Klassificeringskriterierna, för koppar i massiv form och kopparpulver, enligt föreskrifterna EG 1272/2008 och 67/548/EEG om specifik organotoxicitet, inte är uppfyllda.

Fara vid aspiration

Ingen data tillgänglig.

Långsiktiga effekter

Inga särskilda

Inandning

Massiv koppar har en partikelstorlek >10 µm och nedströmsanvändning leder inte till partiklar med d₅₀ <10 µm. Därför, enligt föreskrifter EG 1272/2008 och 67/548/EEG, uppfyller dessa inte kriterierna för att klassificeras som farligt vid inandning.

Förtäring

Om pulveriserat material förtärs, kan det vara något giftigt. Symtomen kan vara metallisk smak, törst, buksmärter, kräkningar och diarré.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Ämne	Art	Test	Testets varaktighet	Resultat
Baserat på dess egenskaper, uppfyller inte massiv koppar klassificeringen för akut toxicitet i miljön eller kronisk toxicitet i vattenmiljön.				

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Ämne	Nedbrytbarhet vattenmiljö	Test	Resultat
	Koppar är ett naturligt inslag i miljön och är därför, per definition, inte nedbrytbart.		

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Ämne	Potentiell bioackumulering	LogPow	BFC

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Som ett viktigt näringsämne är koppar homeostatiskt reglerat av vattenlevande organismer och utgör inte risk för bioackumulering eller sekundär förgiftning i akvatiska näringskedjan.

12.4 Rörligheten i jord

Produkten är olöslig i vatten.
Koppar-joner binder starkt till jordmatrisen.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT- och vPvB-kriterierna är inte tillämpliga för oorganiska ämnen.

12.6 Andra skadliga effekter

Koppar förväntas inte bidra till nedbrytningen av ozonskiktet, ozonbildning, global uppvärmning eller försurning.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkten omfattas ej av reglerna om farligt avfall.
Det som inte kan sparas för återvinning eller återanvändning ska hanteras i en lämplig och godkänd anläggning för avfallshantering.

Avfall

EWC-kod

-

Annan märkning

-

Förorenad förpackning

Inga särskilda krav.

AVSNITT 14: Transportinformation

Ej farligt gods i enlighet med ADR och IMDG.

14.1 – 14.4

ADR/RID

14.1 UN-nummer

14.2 Officiell
transportbenämning

14.3 Faroklass för transport

14.4 Förpackningsgrupp

Kommentar

Tunnelrestriktionskod

IMDG

UN-no.

Proper Shipping Name

Class

PG*

EmS

MP**

Hazardous constituent

IATA/ICAO

UN-no.

Proper Shipping Name

Class

PG*

14.5 Miljöfaror

N/A

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

N/A

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Ingen data

(*) Packing group

(**) Marine pollutant

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Användningsrestriktioner

-

Krav på särskild utbildning

-

Annat

Koppar är inte ett SEVESO-ämne, inte ett ozonnedbrytande ämne och inte en persistent organisk förening.

Källor

Hygieniska gränsvärden (AFS 2011:18)

Direktiv 94/33/EG för skydd av unga i arbetslivet.

Direktiv 92/85/EEC för gravida arbetstagare.

Avfallsförordning (SFS 2011:927)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP)

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ja

AVSNITT 16: Annan information

Ordalydelse för H-fraser som anges i kap. 3

-

Fullständig ordalydelse av identifierade användningar nämns i avsnitt 1

-

Andra symboler som nämns i avsnitt 2

-

Annat

Det rekommenderas att utlämna detta SDB till den faktiska användaren av produkten

Upplysningarna i detta SDB är baserat på vår nuvarande kunskap. Informationen på säkerhetsdatabladet bygger på bästa tillgängliga data och gäller vid produktens avsedda hantering. Detta datablad avser endast denna produkt och är eventuellt inte tillämpligt om produkten används som ingrediens i annan produkt.

Användes produkten på annat sätt eller i annan applikation än den som produkten ursprungligen utvecklats för, eller rekommenderats till, sker detta helt under användarens ansvar. Avsikten med detta SDB är att beskriva säkerhetskraven för produkten. Det får inte uppfattas som en garanti för produktens egenskaper och informationerna kan inte ersätta ett produktblad.

Modifierad data i jämförelse med tidigare utgåva är märkt med en blå trekant (Första siffran i SDB version)

.

Telefonnummer för nödsituationer

I enlighet med REACH-Kemikalieförordning (EG) 1907/2006

Austria: Poison Control Centre Emergency helpline +43 1 406 43 43, 112
Belgium: 070 - 245 245
Bulgaria: +359 2 9154 409
Czech Republic: Toxikologické informační středisko Telefon: +420 224 919 293, +420 224 915 402
Denmark: Kontakt Gifflinien på tlf.nr.: 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet).
Estonia: 112, 16662, ((+372) 626 93 90)
Finland: 09-4711/Myrkytystietokeskus tai suora numero 09-471977 Myrkytystietokeskus/HUS, Tukholmankatu 17, 00029 HUS (Helsinki) 112
France: ORFILA (INRS) : + 33 (0)1 45 42 59 59. 24 heures sur 24 et 7 jours sur 7
Germany: Giftnotruf Berlin, Emergency telephone: +49 30 19240 (Tag und Nacht)
Greece: +30 10 779 3777
Hungary: Telefon: 06-80-20-11-99
Iceland: Neyðarlínan: Sími 112. Eitrunarmiðstöð Landsspítalans. Sími: 543 2222.
Ireland: +353 1 8379964
Italy: Centro antiveleni di Roma - Policlinico Umberto I tel. 06-49978000
Latvia: +371 704 2468
Lithuania: Visuomenės sveikatos centrams +370 5 236 20 52 arba +370 687 53378
Malta: 2425 0000
Netherlands: 30-2748888
Norway: Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00, 113
Poland: +48 58301 65 16 / +48 58 349 2831
Portugal: Em caso de intoxicacao, ligue 808 250 143
Romania: +40 21 3183606
Slovakia: +421 2 54 77 4166
Slovenia: + 386 41 650500
Spain: Servicio de Información Toxicológica Teléfono: + 34 91 562 04 20 (solo emergencias toxicológicas)
Información en español (24h/365 días)
Sweden: 112, 08-331231 (vardagar kl 9-17)
United Kingdom: 999 (or 111 for non-emergency medical advice). Emergency Action: In the event of a medical enquiry involving this product, please contact your doctor or local hospital accident and emergency department or the NHS enquiry service)

Datum för senaste väsentliga revidering (Första siffran i SDB version)

-

Datum för senaste mindre revidering (Sista siffran i SDB version)

-